

ÖĞRETİCİ METİNLER

KİŞİSEL HAYATI KONU EDİLEN METİNLER

1. BİYOGRAFI

Yaşadığı dönemde iz bırakmış, topluma mal olmuş sanatçı, bilim adamı, siyasetçi vb. kişilerin hayatlarının bilinmeyen yönlerini ele alan eserlere “biyografi” denir.

Bu tür yazılar, öncesinde Türk coğrafyasında *tercüme-i hâl* adını almıştır.

TARİHİ GELİŞİMİ

- Günümüz anlamında ilk biyografi eseri olarak Yunanlı Plutarkhos'un “ Paralel Hayatlar” adlı eseri gösterilmektedir. MS 105-115 yılları arasında yazılmış eserde, Yunanlı ve Romalı bazı tanınmış şahsiyetlerin hayatına yer verilmiştir.
- Türk edebiyatında modern anlamda biyografinin öncesinde tezkireler bu türü karşılamıştır.
 - ✓ Türk coğrafyasının ilk tezkiresi *Ali Şir Nevai* tarafından yazılan *Mecalis'ün Nefais*'tir.
 - ✓ Anadolu coğrafyasının ilk tezkiresi ise Sehi Bey'in *Heşt Behişt* adlı eseridir.
- Beşir Fuat'ın “Victor Hugo”, Muallim Naci'nin “Osmanlı Şairleri”, Ahmet Rasim'in “İlk Büyük Muharrirlerden Şinasi” adlı eserleri Türk edebiyatının bu türde yazılmış önemli eserlerdir.

BİYOGRAFİNİN ÖZELLİKLERİ:

- ❖ Didaktik yazılardır.
 - Bundan dolayı dil, açık ve sade olmalıdır.
 - Dil göndergesel işlevde kullanılır.
- ❖ Belgelere ve tanıklara başvurulur.
 - Kişinin günlük, anı, mektup gibi yazılarına başvurulabilir.
 - O kişinin eş, dost ve akrabalarından bilgiler toplanır.
- ❖ Nesnellik ön plandadır.
- ❖ İlgili çekici olmak zorundadır.

- Hayatını anlatılan kişinin bilinmeyen yönleri ele alınmalıdır.
- ❖ Yaşamlar genellikle kronolojik olarak ilerler. Kimi zamansa geriye dönüş tekniği kullanılarak anlatılır.
- ❖ Üçüncü kişi ağzıyla anlatılır.
- ❖ Genellikle açıklayıcı ve öyküleyici anlatım türleri kullanılır. Yer yer betimleyici anlatım da ağır basabilir.
- ❖ İyi bir araştırma sonucu ortaya konulmalıdır.

BİYOGRAFI ÇEŞİTLERİ:

Edebî Biyografi: Topluma mal olmuş bir siyasetçi, bilim adamı, sanatçı vb. kişilerin hayatını kurmaca yolla anlatan eserlerdir. Kişinin hayatı hikâye ve roman tadında verilir. Yazınsal bir değeri vardır.

- ❖ **Biyografik roman-hikâye:** Kişinin hayatı kurgu yoluyla anlatılır. Esere roman hüviyeti kazandırılır. Öyküleyici ve betimleyici anlatım esas alınır.

- Türk edebiyatında bazı önemli biyografik romanlar şunlardır:
 - Adı Aylın – Ayşe Kulin
 - Bir Bilim Adamının Romanı – Oğuz Atay

Belgesel Biyografi: Tanınmış bir kişinin yaşamını bilimsel yaklaşımla anlatan eserlerdir. Genellikle tez ve makalelerde karşımıza çıkar. Nesnellik ön plandadır.

Ansiklopedik Biyografi: Kişilerin hayatını kısaca anlatan eserlerdir. Ayrıntılara yer verilmez, ana hatlarıyla kişi ele alınır.

BİLİNMESİ GEREKENLER

1. Nekroloji: Gazete ve dergilerde, ölen kişinin üstün özelliklerine yönelik yapılan konuşmalar ve yazılan yazılardır.

2. Portre: Bir kişiyi tanıtmak amacıyla yazılan yazılardır.

- ✓ Tanıtılan kişinin dış görünümünün anlatıldığı eserlere **fiziki portre** denir.
- ✓ Tanıtılan kişinin ruh dünyasına dair bilgilerin aktarıldığı eserlere **ruhsal portre** denir.

3. Monografi: Bir konu, sorun veya kişiye yönelik yapılan detaylı incelemelerin yer aldığı içeriklerdir. İçeriğin sadece *bir yönü* detaylıca incelenir.

Türk Edebiyatında Biyografi Türündeki Önemli Eserler

Behçet Necatigil: Edebiyatımızın İsimler Sözlüğü

Ahmet H. Tanpınar: 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi

Şevket S. Aydemir: Tek Adam, İkinci Adam, Menderes'in Dramı

Mithat C. Kuntay: Namık Kemal, İstiklal Şairi Mehmet Akif Ersoy

A. Şinasi Hisar: Yahya Kemal'e Veda, Ahmet Haşim

Yakup Kadri: Atatürk, Ahmet Haşim

İbrahim A. Gövsa: Meşhur Adamlar Ansiklopedisi

Bursalı Tahir Bey: Osmanlı Müellifleri

Saadettin Nüzhet Ergun: Karacaoğlan, Namık Kemal

Asım Bezirci: Nazım Hikmet-Rifat Ilgaz

Mehmet Kaplan: Tevfik Fikret

2. OTOBİYOGRAFI

Bilim, sanat, spor vb. herhangi bir alanda tanınmış bir kişinin kendi hayatını anlatmak için kaleme aldığı eserlere "otobiyografi" denir.

Kişi kendini anlatırken belgelere başvurabilir. Anılarından, günlüklerinden, mektuplarından yararlanabilir.

Otobiyografinin özellikleri:

- ❖ Yazar, kendi yaşamıyla eseri sınırlandırır.
- ❖ Öznellik ağır basmaktadır.
- ❖ Birinci kişili anlatım hâkimdir.
- ❖ Açık, sade ve akıcı bir dil kullanılır.
- ❖ Yazar, bilinmeyen yönlerini, geçmişini okura sunar.

Paul Auster'in "İç Dünyamdan Notlar", Andre Gide'nin "Tohumlar Ölmezse" adlı yapıtları dünya edebiyatında önemli otobiyografilerdir.

Türk Edebiyatında Otobiyografi Türündeki Önemli Eserler:

Şevket Süreyya Aydemir: Suyu Arayan Adam

Hasan Ali Yücel: Hayatım

Aziz Nesin: Böyle Gelmiş Böyle Gitmez

Peyami Safa'nın "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" adlı eseri ilk otobiyografik roman özelliği taşır.

Orhan Kemal'in "Baba Evi", Mizancı Murat'ın "Turfanda mı Yoksa Turfa mı?" adlı eserleri otobiyografik özellikler taşıyan romanlarımızdır.

3. MEKTUP

Birbirinden uzak kişi veya kurumların haberleşmek için kullandığı yazı türüdür.

TARİHİ GELİŞİMİ

Mektubun tarihi Eski Mısır ve Hititlere kadar uzanır. O dönemlerden kalan mektup örnekleri bulunmaktadır.

- ✓ Türk tarihinde mektup türünün ilk örnekleri Uygurlar döneminde görülmektedir. Uygur hükümdarlarının çeşitli nedenlerle gönderdikleri mektuplar vardır.
- ✓ Edebî tür olarak ise Fuzulî'nin "Şikâyetnâme"si bu türün ilk örneği sayılabilir.
- ✓ Eski edebiyatta mektuplardan oluşan eserlere "münşeât" denilirdi.
- ✓ Tanzimat edebiyatıyla edebî mektup tam anlamıyla Türk edebiyatında yer bulmaya başlamıştır.

Mektubu oluşturan plan öğeleri:

- Mektubun yazıldığı tarih
- İmza
- Hitap sözcüğü
- Mektubun gönderileceği adresi

Mektubun dil ve anlatım özelliklerini etkileyen unsurlar:

- Gönderici ile alıcı arasındaki ilişki
- Mektubun yazıldığı dönem
- Mektubun yazılma amacı
- Mektubun içeriği

Mektup türünün başlıca özellikleri şunlardır:

- ❖ İçten, doğal bir anlatımı vardır.
- ❖ Süs ve sanatlı söyleyiş yoktur.
- ❖ Konu sıralaması yoktur.

Mektup Çeşitleri

1. ÖZEL MEKTUP

Tanıdık kişiler arasında var olan mektuplardır. Konu alanı sınırsız olan bu mektup türünde dil; açık, yalın ve içten bir şekilde dile getirilir. Süslü anlatımdan uzak durulur. Özel mektupların ileride yayımlanması söz konusu değildir. Bu nedenle taraflar düşüncelerini rahatlıkla belirtirler.

Özel mektup yazarken şunlara dikkat edilir:

- Sağ üst köşeye tarih ve yer yazılır.
- Hitap sözünü oluşturan kelimelerin ilk harfleri büyük yazılır.
- Kendine özgü bir yazım planı vardır.
- Son bölümde sevgi, saygı, iyi dilekler belirtilir.
- Sağ alt köşeye ad, soy ad yazılır ve imza atılır

2. EDEBÎ MEKTUP

Herhangi bir görüş veya düşüncenin açıklanması için sanatçılarca üslup kaygısı güdülerek yazılan mektup türüne edebî mektup denir. Sanatçıların birbirlerine edebiyat, sanat veya kültür gibi konularda görüşlerini bildirdikleri bir tür özel mektuptur. İçeriklerinde özelden çok genel konuların var olması yönüyle özel mektuplardan ayrılır.

Fuzulî'nin Şikâyetnâme'si bu türün ilk örneği olarak kabul edilir.

3. İŞ MEKTUPLARI

Bir kişinin, özel kuruluşlarla ya da özel kuruluşların kendi aralarında yaptığı yazışmalara denir.

İş mektubu yazarken nelere dikkat edilmelidir:

- Sözcükler gereksiz yere uzatılmamalıdır.
- Çizgisiz kâğıt kullanılmalıdır.
- Yazıya kâğıdın dörtte biri oranında aşağıdan başlanmalıdır.
- Dosyalanacağı düşünülerek sağ ve solda boşluklar bırakılmalıdır.
- Cümleler nezâketle sonlandırılmalıdır.

İş mektupları nasıl yazılır:

- Mektuba kişi ya da kurumun ad ve adresiyle başlanır.
- Kâğıdın üst sağ tarafına tarih atılır.
- Adres ve tarihten sonra istek yazılır.
- Saygı ifade eden bir sözle mektup bitirilir.
- Metnin sağ altına yazanın adı, soyadı, imzası eklenir.

4. RESMÎ MEKTUP

Resmî kurumların birbirlerine yazdıkları yazılara, vatandaşların başvurularına verilen yazılı cevaplar resmî mektuplardır.

- ✓ Bu mektuplar iş mektuplarına benzer. Resmî mektuplarda dil açık, kesin ve anlaşılardır. Üst makama yazılıyorsa "arz ederim", alt makama yazılıyorsa "rica ederim" denilir.
- ✓ Resmî mektupların hitap başlığı, yazılan resmî kurumun kanun ve tüzüklerdeki tam adı olmalıdır. Sağ alt tarafta genel olarak tarih, imza, ad ve soyad şeklinde bir sıralama izlenir. Sol alt tarafta ise varsa ek, altında da adres belirtilir.

Kısaca,

Bu mektuplarda konu hizmettir. Bu hizmet; sipariş, satış, borç alıp verme, bilgi isteme ya da bir konuda şikâyet olabilir. Dil, herhangi bir yanlış anlaşılmaya yol açmayacak şekilde sade ve anlaşılır şekilde kullanılır. Gereksiz ayrıntılara yer verilmez.

Mektup Şeklinde Oluşan Önemli Eserler

Hüseyin R. Gürpınar: Mutallaka (R)

Halide E. Adıvar: Handan (R)

Reşat N. Güntekin: Bir Kadın Düşmanı (R)

Nurullah Ataç: Okuruma Mektuplar (D)

Cenap Şehabettin: Hac Yolunda (G)

R: Roman D: Deneme G: Gezi Yazısı

4. GÜNLÜK (GÜNCE)

Bireylerin yaşadığı olayları sıcaklığı sıcaklığına tarih belirterek yazdığı yazılardır.

- Eski Türk edebiyatında “ruznâme”, Tanzimat edebiyatında ise “jurnal” olarak adlandırılmıştır.
- Direktör Ali Bey’in Seyahat Jurnal’i Batılı anlamda ilk günlük kabul edilebilir.
- “Günlük” tabirini ilk kez Falih Rıfki Atay kullanmıştır. Nurullah Ataç “günce” kelimesini kullanmıştır.

Günlük türünün başlıca özellikleri şunlardır:

- ❖ Birinci kişili anlatım vardır.
- ❖ Kısa ve özlü ifadelerle başvurulur.
- ❖ İçten, yalın bir üslup vardır.
- ❖ Yazar kendi iç dünyasını yansıtır.
- ❖ Günü güne yazılmaya çalışılır.
- ❖ Tarih bildirilir.
- ❖ Kronolojik olarak verilir.
- ❖ Tarihî olayları anlatmada yardımcı olur.

Türk Edebiyatında Günlük Türünde Önemli Eserler

Nurullah Ataç: Günce, Uçuş Günlüğü, Gazi Günlüğü, Avusturya Günlüğü

Salah Birsal: Günlük, Kuşları Örtünmek, Nezleli Karga, Bay sessizlik, Aynalar Günlüğü

Oktay Akbal: Yeryüzü Korkusu, Geçmişin Kuşları, Anılarda Görmek

Ahmet Refik Altınay: Kafkas Yollarında

Falih Rıfki Atay: Yolculuk Defteri

Tomris Uyar: Gündökümü, Sesler, Yüzler, Sokaklar, Günlerin Tortusu

Ahmet Rasim: Eşkâli Zaman, Falaka, Şehir Mektupları

Abdulhak Ş. Hisar: Geçmiş Zaman Köşkleri, Boğaziçi Yalıları

Halit F. Ozansoy: Edebiyatçılar Geçiyor

Hüseyin C. Yalçın: Edebî Hatıralar

Yusuf Z. Ortaç: Portreler

5. ANI (HATIRA)

Bir kişinin tanık olduğu ya da başından geçen bir olayı gözlemlerine dayanarak aktarmasına anı denir.

TARİHİ GELİŞİMİ

- “Hatıra” tabirini ilk kez Tanzimat sanatçısı İbrahim Şinasi kullanmıştır.
- Anı türünü geçmiş Eski Yunan edebiyatına kadar uzanmaktadır.
- Türk edebiyatında anının tarihi Göktürk Kitabeleri’ne kadar uzanmaktadır.
- Edebiyatımızda anı türünün ilk örneği Babür Şah’ın “Babürnâme”si ve Seydi Ali Reis’in Mirat’ül Memalik adlı eseri gösterilmektedir.
- Günümüz anlamında anı Tanzimat Dönemi’nde Türk edebiyatına Fransız edebiyatından geçmiştir. Ziya Paşa’nın Defter-i Âmâl, Namık Kemal’in *Magosa Hatıraları*, Ahmet Mithat Efendi’nin Menfa isimli eserleri bu dönemde önem arz eder.
- Cumhuriyet edebiyatında bu türün yetkin eserleri verilmeye başlanmıştır.

Anı türünün başlıca özellikleri şunlardır:

- ❖ Anlatılanlar üzerinden uzun bir süre geçmelidir.
- ❖ Didaktik özelliklere sahiptir.
- ❖ Tarihe kaynaklık eder.
- ❖ Dil göndergesel işlevde kullanılır.
- ❖ Gözlemlere ve duygulara yer verilir.
- ❖ Tarih bildirirler.
- ❖ Açık, yalın bir dil kullanılır.
- ❖ Nesnel olmaya çalışılmalıdır.
- ❖ Geçmiş zaman kipiyle ele alınır.

Türk Edebiyatında Hatıra Türünde Eser Veren Önemli Sanatçılar ve Yapıtları

Falih R. Atay: Çankaya, Zeytindağı

Halit Z. Uşaklıgil: Kırk Yıl, Saray ve Ötesi

Halide E. Adıvar: Türk’ün Ateşle İmtihanı

Yakup Kadri: Zoraki Diplomat, Gençlik ve Edebiyat Hatıraları

Yahya Kemal: Çocukluğum, Gençliğim Siyasi ve Edebî Hatıralarım

6. GEZİ YAZISI (SEYAHATNAME)

Bir yazarın gezip gördüğü yerlerle ilgili izlenimlerini aktardığı yazı türüne denir.

- Dünya edebiyatında gezi yazısı denince akla gelen ilk isimler şunlardır: Marco Polo ve İbn-i Batuta.
- Türk edebiyatında 16. yy.da yazılmış olan Babür Şah'ın Babürname'si ile Seydi Ali Reis'in Mirat'ül Memalik adlı eseri ilk gezi yazılarımızdandır.
- Evliya Çelebi'nin 17. yy.da hazırladığı Seyahatname adlı eseri ise en önemli seyahatnamelerimizdendir.

Gezi yazıları, geçmişe dair izler taşımaktadır.

- Bu yönleriyle tarihe ışık tutabilir.
- Öznel bir anlatım tarzı güdülür.
- Gezilen, görülen yerlerin kültürü, geleceği, yaşayış biçimi hakkında detaylar verir.
- Öznel bir içerik olduğundan bilimsel bir belge niteliği yoktur.

Türk edebiyatında bu türde önemli eserler yazılmıştır. Bu türde yazılmış bazı önemli eserler şöyledir:

Türk Edebiyatında Gezi Türünde Eser Veren Önemli Sanatçılar ve Yapıtları

- Ahmet M. Efendi:** Avrupa'da Bir Cevelan
Cenap Şehabettin: Hac Yolunda
Falih R. Atay: Denizaşırı, Taymis Kıyıları, Yolcu Defteri
Ahmet Haşim: Frankurt Seyahatnamesi
Reşat N. Güntekin: Anadolu Notları
Azra Erhat: Mavi Yolculuk, Mavi Anadolu
Haldun Taner: Düşsem Yollara Yollara
Direktör Ali Bey: Seyahat Jurnalı
Ahmet İ. Tokgöz: Avrupa'da Ne Gördüm
M. Akif Ersoy: Berlin Hatıraları
Selahattin Batu: Romancero, İsviçre Günleri
Oktay Akbal: Hiroşimalar Olmasın
Atilla İlhan: Abbas Yolcu
Erdal Öz: Allı Turnam

GAZETE VE DERGİ ÇEVRESİNDE GELİŞEN METİNLER

1. DENEME

Herhangi bir konuda yazarın kendi kişisel görüşlerini hiçbir kanıtlayıcı kaygısı gütmeden yazılan yazılardır.

- Kanıtlama kaygısı güdülmez.
- Hemen hemen her konuda yazılabilir.
 - ✓ Felsefi, sosyolojik, tarihî vs. konularda ele alınır.
- Ben, ön plandadır.
- Nurullah Ataç'a göre "*ben*"in ülkesidir.
- Türün öncüsü ve kurucusu olarak Montaigne görülür.
- Türk edebiyatında buna benzer örnekler musahabe adı altında paylaşılmıştır.
 - ✓ Türk edebiyatında Nurullah Ataç ve Suut Kemal Yetkin bu türde öne çıkar.

Bazı önemli denemeler:

Türk Edebiyatında Deneme Türünde Eser Veren Önemli Sanatçılar ve Yapıtları

- Ahmet Haşim:** Bize Göre, Gurabahane-i Laklakan
Nurullah Ataç: Karalama Defteri, Günlerin Getirdiği
Ahmet H. Tanpınar: Yaşadığım Gibi, Beş Şehir
Sabahattin Eyüboğlu: Sanat Üzerine Denemeler, Mavi ve Kara
Suut K. Yetkin: Düşün Payı
Salah Bırsel: Kurutulmuş Felsefe Bahçesi
Melih C. Anday: Konuşarak
Mehmet Kaplan: Nesillerin Ruhü
Ceyhan A. Kansu: Köy Öğretmenine Mektuplar
Adnan Adıvar: Dur Düşün
Nermin Uygur: Güneşle
Vedat Günyol: Daldan Dala

2. SOHBET

Güncel olaylar üzerinden yazarın kendi görüşüne göre bilgilerini aktardığı yazı türüdür.

- Konuşma havası eşliğinde oluşturulur.
- Senli benli anlatım söz konusudur.
 - ✓ Okuyucuyla diyalog söz konusudur.
 - Yazar, karşısında biri varmışçasına sorular sorar.
 - Kanıt kaygısı görülmez.

Türk Edebiyatında Sohbet Türündeki Önemli Eserler:

- Şevket Rado:** Eşref Saati
Ahmet Rasim: Ramazan Sohbetleri
Suut Kemal Yetkin: Edebiyat Söyleşileri
Melih Cevdet Anday: Dilimiz Üstüne Söyleşiler

3. FIKRA

Köşe yazısı olarak da bilinen fıkrada, güncel olaylar yer tutar.

- Toplumsal konularda kamuoyu oluşturmak amaçlanır.
- Topluma yönelik her konuda yazılabılır.
- Gazetede yayımlandıkları için okurun anlayabileceği derecede açıklığa sahip olmalıdır.
- Okuru ikna amacı taşımaz ancak etkilemeye çalışır.
- Anlatım esnasında çeşitli türlerden de faydalanabilir.
 - ✓ Hikâyelere, gülmecelere yer verilebilir.

Bu türün edebî sayılabilecek ilk örneklerini Ahmet Rasim vermiştir.

4. MAKALE

Bilgi verme maksatlı yazılan bir öğretici türdür.

- Anlatım olarak bir tez ortaya konar.
 - ✓ Bu nedenle nesnel bir anlatım söz konusudur.
- Kanıtlama kaygısı ön plandadır.
 - ✓ Belge, araştırma verileri kullanılabilir.
- Süslü bir anlatıma başvurulmaz.
 - ✓ Söz sanatlarına yer verilmez.
 - ✓ Açık bir anlatım söz konusudur.
 - ✓ Sezgiye önem verilmez.

Gazetelerdeki ilk sütuna *başmakale*, bu yazıları yazana da *başyazar* denir.

TARİHİ GELİŞİM

Tanzimat edebiyatı ile hayatımıza giren makalenin ilk örneği *Tercüman-ı Ahval* gazetesinde *Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi*'dir.

Türk Edebiyatında Makale Türünde Eserler Veren Sanatçılar

Namık Kemal, Ziya Paşa, Ziya Gökalp, Hüseyin Cahit Yalçın, Muallim Naci, Şemsettin Sami, M. Fuat Köprülü, Cenap Şehabettin, M. Kaplan, N. Sami Banarlı, Muharrem Ergin, Beşir Fuat

5. ELEŞTİRİ

Hemen hemen her alanda karşımıza çıkan eleştiri, eseri her yönden incelemeye dayanan bir türdür.

- Eleştiride olumlu da olumsuz da görüş bildirilebilir.
- Açık ve anlaşılır bir dil kullanılır.
- Subjektif (öznel) ve Objektif (nesnel) eleştiri olmak üzere iki grupta incelenir.
- Esere, sanatçıya, topluma, okura dönük eleştiri olmak üzere dört grupta incelenir.

Türk edebiyatının ilk *eleştiri yazısı* Namık Kemal'e ait olan *Lisan-ı Osmanî'nin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülahazatı Şamildir* adlı eseridir.

İlk eleştiri eseri ise, Namık Kemal'e ait olan *Tahrib-i Harabat*'tır.

Ziya Paşa, *Harabat* adlı eserinde divan edebiyatını asıl edebiyatımız olarak görür ve *Şiir ve İnşa*'da asıl edebiyatımız halk edebiyatıdır söylemiyle ters düşer. Bunun üzerine Namık Kemal tarafından *Tahrib-i Harabat* ve ardından *Takip* yazılır.

Aynı şekilde Recaizade Mahmut Ekrem ve Muallim Naci arasındaki *Zemzeme-Demdeme* tartışması da bu türe örnektir.

6. RÖPORTAJ

Bir eser, yazar, yer hakkında inceleme, soruşturma yapılarak oluşturulan yazılara röportaj adı verilir.

- Gazetenin Türk edebiyatına girişiyle ortaya çıkar.
- Ele alınan konu, bilgi ve görsellerle desteklenir.
 - ✓ Ortaya konan belgeler gerçeği yansıtmalıdır.
 - ✓ Tutarlılık esastır.
- Birinci kişili anlatım kullanılır.
- Kişisel düşünceler öne çıkarılır.

Konularına göre röportajlar “bir bölgeyi konu alan”, “eşyayı konu alan”, “insanı konu alan” röportajlar olarak ayrılır.

Yapısına göre de “Amerikan tarzı” ve “Alman tarzı” olarak incelenir. Amerikan tarzı röportajda *en son söylenmesi gereken* şeyler en önce söylenir. Alman tarzı röportajda da klasik sıralama söz konusudur. Yazar, konuyu işlerken kendini katar ve *ben* vurgusu öne çıkar.

